כג א מיי' פי"ב מהל' שגגות הלכה ו סמג עשין רין:
כד ב מיי' שם פי"ם הלכה ה:
ג [מיי' שם פי"ד הל"ט]:
כה ד מיי' שם פי"ב הלכה ה:
כו ה מיי' שם פי"ם הל"ח:
כז ו עיי' מכשות פ"א שם הל' ז וכ"מ שם ופ"ט:
כח ז מיי' פי"ג מהל' סנהדרין הל' ה ופי"ג מהל' מלכים הל' ז:

תורה אור השלם

1. את כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֲלֵיכֶם
בְּיַד משֶׁה מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ
וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם:
במדבר טו כג

2. וְיֹאמַר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע
לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו
תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ
כָּל חֻקָּיו כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי
בְּמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי
יְיָ רֹפְאֶךָ:
שמות טו כו

3. וְהָיָה כִּי יֶאְשַׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה
וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ:
ויקרא ה ה

4. וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִרְיַת
הַבָּיִת וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה
פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִרְיַת צָרַעַת מַמְאֶרֶת
הִוא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא:
ויקרא יד לט,מד

5. אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל דָּבָר
טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיָּה טְמֵאָה אוֹ
בִּנְבֵלַת הַבְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בִּנְבֵלַת
שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא
טָמֵא וְאָשֵׁם:
ויקרא ה ב

רבינו חננאל

הדר ביה מיניה כמוזיד דמי קמ"ל: פיסקא שהוריית משיח לעצמו כהוריית ב"ד לצבור מנא הני מילי דת"ר בספרא אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם הרי משיח כצבור מה צבור אינו מביא אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה. פי' העלם דבר מב"ד. ושגגת מעשה הקהל. אף משיח אינו מביא אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה. הלא דין הוא. פי' מן הדין הוא שלא יתחייב משיח אלא בהעלם דבר עם שגגת המעשה ש"פ שלא נכתב לאשמת העם (שייך לדף ז ע"א) צבור מוציא מכלל יחידין ומשיח מוציא מכלל יחידין מה צבור אינו מביא אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה אף יחיד כן: [או] כלך לדרך זו נשיא מביא שעירה בעבודת כוכבים ומביא אשם ודאי. פי' אשם מעילות וגזלות ושפחה חרופה ונזיר ג) המפורש בפ' איזהו מקומן בשחיטת קדשים. ומשיח מביא שעירה בעבודת כוכבים ומביא אשם ודאי. פי' נשיא ומשיח מייתו שעירה בעבודת כוכבים דכתיב בפרשה שלח לך ואם נפש אחת תחטא בשגגה. ותניא עלה בספרי עבודת כוכבים היתה בכלל כל המצות שהיחיד מביא עליהן כשבה או שעירה נשיא מביא שעיר משיח וב"ד מביאין פר הרי הכתוב מוציאה מכללן להחמיר עליה לידין בקבועה ושיהו יחיד ונשיא [ומשיח] מביאין עליה עז בת שנתה לחטאת לכך נאמר פרשה [זו]. פי' נפש כל דהו משמע.

תורה אור השלם

1. את כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֲלֵיכֶם
בְּיַד משֶׁה מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְיָ
וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם:
במדבר טו כג

2. וְיֹאמַר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע
לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו
תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ
כָּל חֻקָּיו כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי
בְּמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי
יְיָ רֹפְאֶךָ:
שמות טו כו

3. וְהָיָה כִּי יֶאְשַׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה
וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ:
ויקרא ה ה

4. וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִרְיַת
הַבָּיִת וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה
פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִרְיַת צָרַעַת מַמְאֶרֶת
הִוא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא:
ויקרא יד לט,מד

5. אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל דָּבָר
טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיָּה טְמֵאָה אוֹ
בִּנְבֵלַת הַבְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בִּנְבֵלַת
שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא
טָמֵא וְאָשֵׁם:
ויקרא ה ב

מוסף רש"י

אין חייבין. ס"ד כשוגמתם, על עשה ועל לא תעשה שבמקדש. כלומר על הוספת מומתם מקדש וקדשיו, אין שוגג של עשה, כגון שנעשה בשוגג דסיעו עשה דיחלמו, אין שוגג של לא תעשה, כגון נעשה במזיד דסיעו עשה דיחלמו, כגון שוגג של עשה ומזיד של לא תעשה, כגון נעשה במזיד דסיעו עשה דיחלמו, אבל שוגג של עשה ומזיד של לא תעשה אין חייבין עליו. וכן בנדה משכחת לה עשה כגון ה' משמש עם טהורה ופירסה נדה תחתיו לא יפרוש באבר חי שיציאתו הנאה כביאתו וחייב כרת אלא יפתין עד שימות האבר ויפרוש. ועשה דידיה דריש התם (שבועות יח:) דכתיב ותהי נדתה עליו. ול"ת דכתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לא תפרוש כדכתיב קרב אליך אל תגש בי. והכי תניגן בפ"ב (דשבועות דף יד:) נטמא בעזרה כו' זו היא ס"ע שבמקדש שאין חייבין עליו, ואיזו היא מ"ע שבנגדה שחייבין עליו: ה' משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיציאתו הנאה לו כביאתו. וקאמר עלה בגמ' היכא קאי דקתני זו היא. התם קאי אין חייבין על עשה ועל ל"ת שבמקדש [וקאמר זו היא מ"ע שבמקדש] שאין חייבין עליה ואיזה היא מ"ע שבנגדה כו': (פי') [פרוש] מן הנדה. לא שיפרוש ממנה כשאמרה לו שפיר"ה נדה דאז מחייב כרת אם יפרוש מיד בקושי. אלא פרוש (מבעיא ליה) [מבעילה] נדה שאם יפרוש מיד

תוספות הרא"ש

אין חייבין על עשה ועל ל"ת שבמקדש. (שי') [פי'] אין חייבין פר העי"ד על עשה ול"ת שבמקדש. אע"פ שיש בזדונו כרת דכתיב את (מקדש) [משכן] ה' טמא ונכרתה נפש טעמא מקרא דאין בי"ד חייבין אלא [על] דבר שהיחיד מביא חטאת קבוע. וה"ה דה"מ למתני' ל"ת שבקדשים דהאוכל קדש בטומאת הגוף קרבנו עולה ויורד אלא משום דבעי למתני על עשה ול"ת שבמקדש דומיא דנדה ובטומאת קדשים לא משכחת עשה. אבל בטומאת מקדש משכח עשה כגון שנטמא בעזרה שהצריכה התורה לצאת דכתיב וישלחו מן המחנה. ואם שהה או שבא לו בארוכה חייב דתרי קראי כתיבי בטומאת מקדש את (מקדש) [משכן] ה' טמא ונכרתה [ונכרתה כו' כי את מקדש ה' טמא] ומוקי להו התם בשבועות (דף טו:) חד לטומאה שאירעה בפנים וחד לטומאה שאירעה מבחוץ. וכן בנדה משכחת לה עשה כגון ה' משמש עם טהורה ופירסה נדה תחתיו לא יפרוש באבר חי שיציאתו הנאה כביאתו וחייב כרת אלא יפתין עד שימות האבר ויפרוש. ועשה דידיה דריש התם (שבועות יח:) דכתיב ותהי נדתה עליו. ול"ת דכתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לא תפרוש כדכתיב קרב אליך אל תגש בי. והכי תניגן בפ"ב (דשבועות דף יד:) נטמא בעזרה כו' זו היא ס"ע שבמקדש שאין חייבין עליו, ואיזו היא מ"ע שבנגדה שחייבין עליו: ה' משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיציאתו הנאה לו כביאתו. וקאמר עלה בגמ' היכא קאי דקתני זו היא. התם קאי אין חייבין על עשה ועל ל"ת שבמקדש [וקאמר זו היא מ"ע שבמקדש] שאין חייבין עליה ואיזה היא מ"ע שבנגדה כו': (פי') [פרוש] מן הנדה. לא שיפרוש ממנה כשאמרה לו שפיריה נדה דאז מחייב כרת אם יפרוש מיד בקושי. אלא פרוש (מבעיא ליה) [מבעילה] נדה שאם יפרוש מיד

[1] **למן היום אשר צוה ה' והלאה לדורותיכם** איזו היא מצוה שהיא נאמרה בתחלה הוי אומר זו עבודת כוכבים והא אמר מר [ס] עשר מצות נצטוו ישראל במרה [דכתי'] [2] **והיה אם** שמוע תשמע לקול ה' אלהיך) אלא מחוורתא כדשנינן מעיקרא: **מתני'** [ע] אין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש [ו]אין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש אבל [ז]חייבין על עשה ועל לא תעשה שבנדה ומביאים אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבנדה איזו היא מצות עשה שבנדה פרוש מן הנדה ומצות לא תעשה אל תבא על הנדה: **גמ'** מנא הני מילי דצבור לא מחייבי קרבן בעלמא ויחיד אשם תלוי נמי לא אמר רב יצחק בר אבדימי נאמר ואשם בחמאת ובאשם תלוי ונאמר ואשמו בצבור מה ואשם ביחיד בחמאת קבועה אף ואשמו בצבור [ח]בחמאת קבועה ומה צבור בחמאת קבועה [ט]אף אשם תלוי נמי אין בא אלא על ספק חמאת קבועה אמרי אי הכי קרבן עולה ויורד נמי הא כתי' [3] **והיה כי יאשם לאחת** מאלה דנין [י](אשם מן אשמו) ואין דנין אשם מן יאשם ומאי נ"מ והא תני דבי רבי ישמעאל [4] **ושב הכהן** ובא הכהן [יא]זו היא שיבה זו היא ביאה ועוד נילף מן ואשם ממומאת מקדש וקדשיו דכתי' [5] **והוא** טמא ואשם אמר רב פפא דנין ואשם ומצות ה' מן ואשם ומצות ה' א"ל רב שימי בר אשי לרב פפא ונילף ואשם ונשיאת עון מן ואשם ונשיא' עון אלא אמר ר"נ בר יצחק דנין ואשם ומצות ה' אשר לא תעשינה מואשם ומצות ה' אשר לא תעשינה ואל יוכיח שמיעת קול וביטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו שלא נאמר בהם ואשם ומצות ה' אשר לא תעשינה: **מתני'** [יב]אין חייבין על שמיעת קול ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו [יג]והנשיא כיוצא בהם דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול [יד]שהמלך יצא דן ולא דנין אותו [טו][לא מעיד ולא מעידין אותו]: **גמ'** אמר עולא מ"ט דר' יוסי הגלילי אמר קרא והיה כי יאשם לאחת מאלה כל שמתחייב באחת אין מתחייבי בכולן ושאין מתחייב באחת אין מתחייבי' בכולן ואימא מתחיי' באחת מהן ואע"פ שאין מתחיי' בכולן אלא טעמא דר' יוסי הגלילי מהכא דתניא היה רבי ירמיה אומר נאמר לא ליה מפר: **גמ'** והיכי יי יאשם לאחת מאלה. לימעוטי קול וטעות מקדש וקדשיו ולימעוט קלי וקסבר ר' יוסי הגלילי כי יאשם לאחת מכי משמע כל שים באחת כלומר כל שמצוה בכל אחת ואחת מתחייב קרבן בכולן ואין מתחייב באחת אין מתחייב בכולן ונשית לחוד ונשית בחוד דהיינו בשמיעת קול ואין מתחייב בכולן ונשית לחוד ונשית בחוד דהיינו בשמיעת קול אין מתחייב בכולן לימא מסייע ליה: **ולא יודע ואשם** ואשם ודלמא ידע ואשם ואשם ודלמא ידע ואשם ואשם ודלמא ידע ואשם

[1] לא תגיע ידו ונאמר [2] לא תשיג ידו מי שבא לידי עניות ועשירות כמשנה שאין נשיא ומשיח באין לידי עניות נשיא דכתיב [3] ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו ᵍמי שאין על גביו אלא ה' אלהיו משיח דכתיב [4] והכהן הגדול מאחיו ᵍ״א שהוא גדול מאחיו בנוי בכח בחכמה ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו גדלהו משל אחיו ת״ל והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו ᵍגדלהו מאחיו בעא מיניה רבינא מר״נ בר יצחק נשיא שנצטרע מהו מידחא דחי או מיפטר פטיר ᵃא״ל דילך או דגזא תניא ר״ע אומר משיח פטור מכולן אמר רבא מ״ט דר״ע אמר קרא [5] זה קרבן אהרן ובניו זה משיח אחרון ובניו זו באה חובה לו ואין אחרת באה חובה לו ואימא כי ממעט ליה רחמנא מדלי דלות ומאי ניהו עשירית האיפה אבל עניות ועשירו׳ לא מעטיה רחמנא לא ס״ד דכתי׳ [6] וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה המתכפר באחת מתכפר בכולן ושאין מתכפר באחת אין מתכפר בכולן אלא מעתה דכתיב [7] והיה כי יאשם לאחת מאלה ה״נ דכל המתחייב באחת מתחיי׳ בכולן ושאין מתחיי׳ באחת אין מתחייב בכולן אלמה תנן ר״ע אומר נשיא ᵍחייב חוץ משמיעת קול אביו ורבא דאמרי תרוייהו מאחת משמע ליה לאחת לא משמע ליה ומ״ש מאחת דמשמע ליה דכתיבה רחמנא לבסוף גבי עשירית האיפה למימרא דכל דמחייב בעשירית האיפה מחייב בכולן דאי ס״ד מתחייב באחת אע״פ שאין מתחייב בכולן נכתביה להאי מאחת מאלה בדלות א״נ בעשירות: **מתני׳** ᵍ״כל המצות שבתורה שחייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת היחיד מביא בשבעה ושעירה ᵍוהנשיא שעיר ᵍומשיח ᵍוב״ד מביאין פר ᵍובעבודת כוכבים היחיד והנשיא והמשיח מביאין שעירה ᵍוב״ד פר ושעיר פר לעולה ושעיר לחטאת אשם תלוי ᵍהיחיד ᵍוהנשיא חייבין ᵍומשיח ᵍוב״ד פטורין ᵍאשם ודאי כרת ועל שמיעת הקול ועל בטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו ב״ד פטורין ᵍוהיחיד והנשיא והמשיח חייבין אלא שאין ב״ג משיח חייב על טומאת מקדש וקדשיו דברי ᵍר״ש ומה הן מביאין ᵍקרבן עולה ויורד ᵍר״א אומר הנשיא מביא שעיר: **גמ׳** תניא ר״ש היה נותן כלל כל שהיחיד באשם תלוי הנשיא כיוצא בו משיח וב״ד פטורין וכל שהוא באשם ודאי נשיא ומשיח כיוצא בהן וב״ד פטורין שמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו בית דין פטורין נשיא ומשיח חייבין אלא שאין הנשיא חייב בשמיעת הקול ולא משיח בטומאת מקדש וקדשיו כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית דין פטורין הא גופא קשיא אמרת שאין משיח חייב בטומאת מקדש וקדשיו הוא דפטור אבל בשמיעת הקול ובטוי שפתים חייב אימא סיפא כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית דין פטורין קתני משיח ובית דין פטורין מה בית דין פטורין מכולהון אף משיח פטור מכולהון קשיין

[1] לא תגיע ידו ונאמר [2] לא תשיג ידו מי שבא לידי עניות ועשירות כמשנה שאין נשיא ומשיח באין לידי עניות נשיא דכתיב [3] ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו ᵍמי שאין על גביו אלא ה' אלהיו משיח דכתיב [4] והכהן הגדול מאחיו ᵍ״א שהוא גדול מאחיו בנוי בכח בחכמה ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו גדלהו משל אחיו ת״ל והכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו ᵍגדלהו מאחיו בעא מיניה רבינא מר״נ בר יצחק נשיא שנצטרע מהו מידחא דחי או מיפטר פטיר ᵃא״ל דילך או דגזא תניא ר״ע אומר משיח פטור מכולן אמר רבא מ״ט דר״ע אמר קרא [5] זה קרבן אהרן ובניו זה משיח אחרון ובניו זו באה חובה לו ואין אחרת באה חובה לו ואימא כי ממעט ליה רחמנא מדלי דלות ומאי ניהו עשירית האיפה אבל עניות ועשירו׳ לא מעטיה רחמנא לא ס״ד דכתי׳ [6] וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה המתכפר באחת מתכפר בכולן ושאין מתכפר באחת אין מתכפר בכולן אלא מעתה דכתיב [7] והיה כי יאשם לאחת מאלה ה״נ דכל המתחייב באחת מתחיי׳ בכולן ושאין מתחיי׳ באחת אין מתחייב בכולן אלמה תנן ר״ע אומר נשיא ᵍחייב חוץ משמיעת קול אביו ורבא דאמרי תרוייהו מאחת משמע ליה לאחת לא משמע ליה ומ״ש מאחת דמשמע ליה דכתיבה רחמנא לבסוף גבי עשירית האיפה למימרא דכל דמחייב בעשירית האיפה מחייב בכולן דאי ס״ד מתחייב באחת אע״פ שאין מתחייב בכולן נכתביה להאי מאחת מאלה בדלות א״נ בעשירות: **מתני׳** ᵍ״כל המצות שבתורה שחייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת היחיד מביא בשבעה ושעירה ᵍוהנשיא שעיר ᵍומשיח ᵍוב״ד מביאין פר ᵍובעבודת כוכבים היחיד והנשיא והמשיח מביאין שעירה ᵍוב״ד פר ושעיר פר לעולה ושעיר לחטאת אשם תלוי ᵍהיחיד ᵍוהנשיא חייבין ᵍומשיח ᵍוב״ד פטורין ᵍאשם ודאי כרת ועל שמיעת הקול ועל בטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו ב״ד פטורין ᵍוהיחיד והנשיא והמשיח חייבין אלא שאין ב״ג משיח חייב על טומאת מקדש וקדשיו דברי ᵍר״ש ומה הן מביאין ᵍקרבן עולה ויורד ᵍר״א אומר הנשיא מביא שעיר: **גמ׳** תניא ר״ש היה נותן כלל כל שהיחיד מביא בשבעה ושעירה הנשיא מביא שעיר ומשיח ובית דין פטורין הא גופא קשיא אמרת שאין משיח חייב בטומאת מקדש וקדשיו הוא דפטור אבל בשמיעת הקול ובטוי שפתים חייב אימא סיפא כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית דין פטורין קתני משיח ובית דין פטורין מה בית דין פטורין מכולהון אף משיח פטור מכולהון קשיין

קסמיך. ובשגגת מעשה לחודא לא מחייב: והא דתנינא הורה בפני עצמו סבר אביי למימר כגון דייתבי בב׳ מקומות. פי׳ משיח בחד [מקום] וב״ד במקום אחר וקא מורו בתרי איסורי. פי׳ הורה הוא בהיתר חלב והן בהיתר עבודת כוכבים. אבל אי הוו בחד מקום ושמעו ב״ד מה דאורי ולא מיחו בידיה הוה ליה כמאן דלא חטא בפ״ע. וה״ה אם הם בב׳ מקומות ואורו בחד איסורא. אמר ליה רבא אטו מקומות גרמי אלא אפילו יתבי בחד מקום כיון דקא מורו בב׳ איסורי הורה בפ״ע הוא. פי׳ הא דאמרן דאורו בב׳ איסורי ה״ה דאי לא שרו ב״ד איסורי (מאי) [אלא] נקיט הכי למעוטי הוראתן בחד איסורא דלאו הורה בפני עצמו הוא. ופשיטא לן דהיכא דהוו משיח וב״ד יתבין בחדא דוכתא ואורי (משום) [משיח] גרמיה בהיתר חלב. ואורו ב״ד בהיתר עבודת כוכבים ואורי איהו בהדייהו ואזל ואכל חלב כמה דאורי נפשיה ועבדו צבורא ואייתו פר ושעיר בעי משיח אייתויי פר דכיון דתרי איסורי נינהו וחלוקין בקרבנות לא מצרפינן להו דליכפר בהדי צבור כל שכן הוא בעבודת כוכבים והן בחלב. דוודאי לא מצטרף דהא לא דמיא כפרתייהו דאיהו בשעירה ואינהו בפר. כי תיבעי לן היכא דאורו הוא גרמיה בהיתר חלב ולא אשתתפו ב״ד בהדיה ואורו ב״ד בהיתר דם ᵍ) ואיהו בהדייהו ואזל ואכל חלב ואכלי קהל דם ואייתו פר מהו. כיון דאיסור חלב ודם שוה דהאי באכילה והאי באכילה וקרבנן שוה דהאי פר והאי פר כמאן דאורו ב״ד עימיה בהיתר חלב דמי והלכך מתכפר בקרבן צבור. או דלמא כיון דלא מצטרפי להדדי. פי׳ דאי אכיל כחצי זית חלב וחצי זית דם לא מחייב כתרי איסורי דמי והורה בפ״ע הוא. אם תמצי לומר כיון דלא מצטרפי כתרי איסורי דמי הוא בחלב שעל הדקין מהו הכא ודאי שם חלב אחד הוא ובהדי צבור מיכפר או דלמא כיון דמתרי קראי קאתו כדמפרש בפרק קמא הורה בפ״ע הוא וסלקא בתיקו: **מתני׳** שאין ב״ד חייבין עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת. פירוש (שהוא שאינו) [שאין. שהוא] חרוז על מה ששנה תחלה שהוריית משיח לעצמו כהוריית בית דין לצבור: מנא ליה דתנו רבנן ונעלם דבר ולא שתתעלם מצוה כולה כדאמרי׳ באידך פרקא: וכן המשיח מנ״ל דכתיב לעֵדָ״ג לאין מתחייב בשאר מהן מתחייב בשאר כולן: **נתכפיב רחמנא להאי מאחת נדלות.** בתורין וכבי יונה: **אי נמי בעשירות.** דכיון כשאר מה שעירה אינה מכפרת אין רחמנא מאחת גבי עשירית האיפה למימרא דשאין מתחייב בעשירית האיפה אין מתחייב בכולן כלל ולכך פטור משיח מכולן הואיל ואין מתכפר בעשירית האיפה דכתיב זה קרבן לאין מתכפר בשאר מהן מתחייב בשאר כולן: **נתכפיב רחמנא להאי מאחת נדלות.** בתורין וכבי יונה: **אי נמי בעשירות.** דכיון כשאר מה שעירה אינה מכפרת אין רחמנא מאחת גבי עשירית האיפה למימרא דשאין מתחייב בעשירית האיפה אין מתחייב בכולן כלל ולכך פטור משיח מכולן הואיל ואין מתכפר בעשירית האיפה דכתיב זה קרבן לאין מתכפר בשאר מהן מתחייב בשאר כולן: **מתני׳ כל המצות שבתורה שחייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת היחיד מביא בשבעה ושעירה הנשיא שעיר ומשיח ובית דין פר ושעיר.** כלומר כנגד כמה מיני עבירות מביא כל אחד ואחד קרבן: **ומשיח** כנגד כל אלו: **ובית דין** כנגד כל אלו חוץ מן ע״ז: **וב״ד פטורין.** כלומר כנגד כל אלו: **ומשיח פטור.** מכולן: **ובית דין פטורין.** מכולן: **ומשיח חייב.** על כל אלו חוץ מע״ז: **ובית דין חייבין.** על כל אלו חוץ מע״ז ומשיח: **ב״ד פטורין.** מכולן: **ומשיח חייב.** על כל אלו חוץ מע״ז וב״ד: **ובית דין חייבין.** על כל אלו חוץ מע״ז ומשיח וב״ד: **וב״ד פטורין.** מכולן: **ומשיח חייב.** על כל אלו חוץ מע״ז וב״ד ובית דין

קשיין אהדדי. דלקתני מלא נשיא משיח [מייבב] מטומאת מקדש וקדשיו הא בשמיעת קול ונטוי שפתים חייב: **בדלי לוגו.** משיח פטור מכולהו דלמיתב ליה קרבן אהרן דאין נשיא יכול להתכפר אלא בשעיר ואין משיח יכול להתכפר אלא בפר ואין הדיוט יכול להתכפר אלא בכבש או בשעירה ואין מביאין קרבן אחד על שני חטאות שונות: **דר"ש סבר נפ"מ בר"ע בחדא.** דסבור ליה למשיח מדלי לוגו מזה קרבן אהרן ובניו: **ופליג עליה בחדא.** דלוגו לשילו ר"ע סבור ליה נמי בלוגו דלקמיה אין מתכפר אלא בשעירים הסיפה אין מתכפר בכולן ור"ש בדלי לוגו הוא דאין מתכפר הא בלוגו ושעירות מתכפר: **מ"ט דר' שמעון.** דלמיד ולא משיח אינו חייב בטומאת מקדש וקדשיו: **דתניא.** בטומאת מקדש וקדשיו וככולה הנפש ההיא מתוך הקהל מי שקרבנו שוה לקהל יצא זה שאין קרבנו שוה לקהל א"כ נשיא נמי אין קרבנו שוה לקהל שוה בכפרה דיוה"כ א"כ כהנים נמי לא שוו לקהל בכפרה דיוה"כ כהנים שוו לקהל בשאר מצות דשנה כולה משיח נמי הא שוה בשאר מצות דשנה אלא אמר רבא אימא הכי מי שחטאתו שוה ליחידים ומאי ניהו קהל: א"ר אומר הנשיא מביא שעיר וכו': א"ר יוחנן לא אמר ר' אליעזר אלא בטומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמר כרת בו בכבועה אמר רב פפא ה"נ מסתברא דאי ס"ד ר"א על כולהון קאמר מכדי שעיר נשיא ופר משיח במקום יחיד לחטאת קאי ניתני נמי משיח מביא פר בשמיעת קול ובטוי שפתים אלא מדלא קתני משיח ש"מ אטומאת מקדש וקדשיו קאי דמשיח פטור א"ל רב הונא בריה דרב נתן לר"פ ממאי דלמא ר"א אכולהון קאי ובמשיח סבר לה כר"ע דאמר משיח פטור בכולן א"ל ור"ע מי פטר ליה מפר [ו]ותו לא מידי א"ר יוחנן מודה ר"א שאין מביא אשם תלוי בא על טומאת מקדש וקדשיו א"ל דאמר לך מני ר"א היא דאמר הואיל ונאמר בו כרת בכבועה מייתי נשיא שעיר לכולהו ואיידי דתנא נשיא בריש וכן בסיפא וכן תנא נמי משיח בסיפא ואיידי דתנא משיח בריש וכן בסיפא תנא נשיא נמי בריש וכן בסיפא: **גבי' השתא** אמשיח שחטא ואח"כ עבר ממשיחותו בוכן נשיא שחטא ואחר כך עבר מגדולתו כהן משיח מביא פר והנשיא מביא שעיר משיח שעבר ממשיחותו ואחר כך חטא וכן הנשיא שעבר מגדולתו ואח"כ חטא גכהן משיח מביא פר דהנשיא מביא שעיר דהוה ליה למיתני משיח ונשיא ומשיח קודם דמשיח מביא פר ונשיא מביא שעיר ומשיח פר וכיון דמשיח מביא פר כהן משיח במקום חטאת קבועה דיחיד קיימי אי אתמר אכולהו קאמר ר"ש דנשיא מביא שעיר ומשיח פר וכיון דמשיח מביא פר כהן משיח במקום חטאת קבועה דיחיד קיימי אי אתמר אכולהו קאמר ר"ש דנשיא מביא שעיר מע"ג תלית כהו כרת בכבועה: **ניפני נמי משיח מביא פר בשמיעת קול ונטוי שפתים.** כי היכי מע"ג תלית כהו כרת בכבועה: **תנא** קתני סכי ס"מ לטומאת מקדש וקדשיו קל"ח לנעזר לנשיא שעיר וכיון דנשיא מביא שעיר ונמצר בו כרת בכבועה והכי קתני משיח ונשיא מביא פר בטומאת מקדש וקדשיו וזה לא קתני משיח ונשיא מביא פר בשמיעת קול ונטוי שפתים: **ומאי ניהו קהל.** דנשיא מביא שעיר לחטאת קאי ומשיח מביא פר בשמיעת קול ונטוי שפתים: **א"ר אומר ר' אליעזר.** קרבן עולה ויורד מכולן מטומעת קול ונטוי שפתים לכפיה קרבן עולה ויורד אבל לא לכפיה פר מחייב וכיון דמחייב כפר פ"כ ניתני נמי ר"ש מביא פר בשמיעת קול ונטוי שפתים תנא קתני סכי ס"מ לטומאת מקדש וקדשיו שעיר יחיד ונמצר בו כרת בכבועה והא תנא קתני ומשיח מביא פר בטומאת מקדש וקדשיו לכפיה קרבן עולה ויורד אבל לא לכפיה פר מחייב ומשיח מביא פר בטומאת מקדש וקדשיו [ע"ש] לתין כהן משיח מביא בטומאת מקדש וקדשיו: **ותו ליכא למיקשי ולא מידי: א"ר יוחנן.** מע"ג דקתמר ר"ש יחיד ונמצר בו כרת בכבועה דנשיא מביא שעיר בשחטאת קבועה דכי היכי דלמיתב ר"ש לנעזר לנשיא שעיר בשחטאת קבועה מודה ר"ש

משיח חטא וחמ"כ עבר ממשמיעותו מביא פר. ומה שכתוב בספריס תני נמי משיח עבר ואחר כך חטא לאו מתניתא היא ולעון רבמזון עיקר דקאמר השתא יש לומר כר': **מתני'** חטאו עד שלא נתנמנו וחמ"כ חטא נתנמנו וחמ"כ חטא לכרכון בחר חטא לחולי: ר"ש אומר אם נודע להם עד שלא נתנמנו חייבין. דר"ש מתניתא וידיעה בעי וס"ס דפליג ר"ש בריתא דקתני נשיא שחטא וחמ"כ עבר מגדולתו מביא שעיר דר"ש קאמר נמי לשם נודע לו משעבר למין מביא שעיר דמתניתא וידיעה בעי בשאול נשיא: **נבמ' אם הכהן המשיח יחטא.** חטא משיחות הוא דמביא פר: **פרט לנקודמות.** לשחטא וחמ"כ נתמנה לכהי הוא בהדיוט וחין מביא פר: **ומה נשיא שחטא בשגגת מעשה אין מביא חטאתו משעבר** [3] משיח שאין מביא בשגגת מעשה אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה [ר][לא] כ"ש תלמוד לומר והקריב על חטאתו משעבר וניתני נמי נשיא מק"ו ומה משיח שאין מביא בשגגת מעשה מביא חטאת משעבר נשיא שמביא בשגגת מעשה אינו דין שמביא חטאתו משעבר תלמוד לומר [2] אשר נשיא יחטא כשהוא נשיא אין כשהוא הדיוט לא: **מתני' [4]חטאו עד** שלא נתמנו וחמ"כ נתמנו הרי אלו כהדיוטות ר"ש אומר אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבים ומשנתמנו פטורים [2]איזהו נשיא זה מלך שנאמר [2] מכל מצות ה' אלהיו [5]שאין על גביו אלא ה' אלהיו: **נבמ'** מה"מ דתנו רבנן [1] אם הכהן המשיח יחטא [6](לאשמת) פרט לקודמות [6](שיכול) והלא דין הוא ומה נשיא שמביא בשגגת מעשה אין מביא אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אינו דין שלא יביא על הקודמות תלמוד לומר אשר נשיא יחטא כשהוא נשיא אין כשהוא הדיוט ואיזהו נשיא זה שנאמר [2] מכל מצות